

CZÓBEL BÉLA (1883-1976)

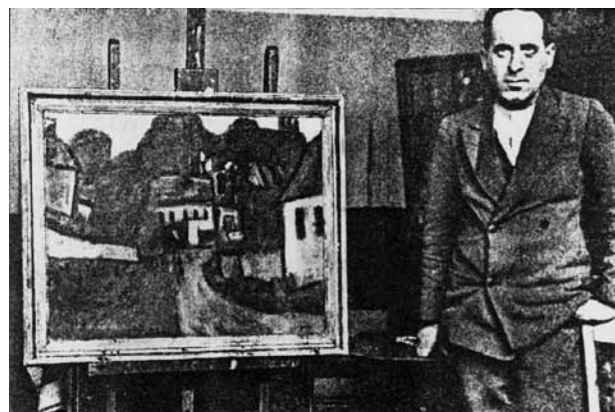
Grosrouvre-i táj | Grosrouvre, 1925

Olaj, vászon | Oil on canvas, 65 x 81 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Czóbel

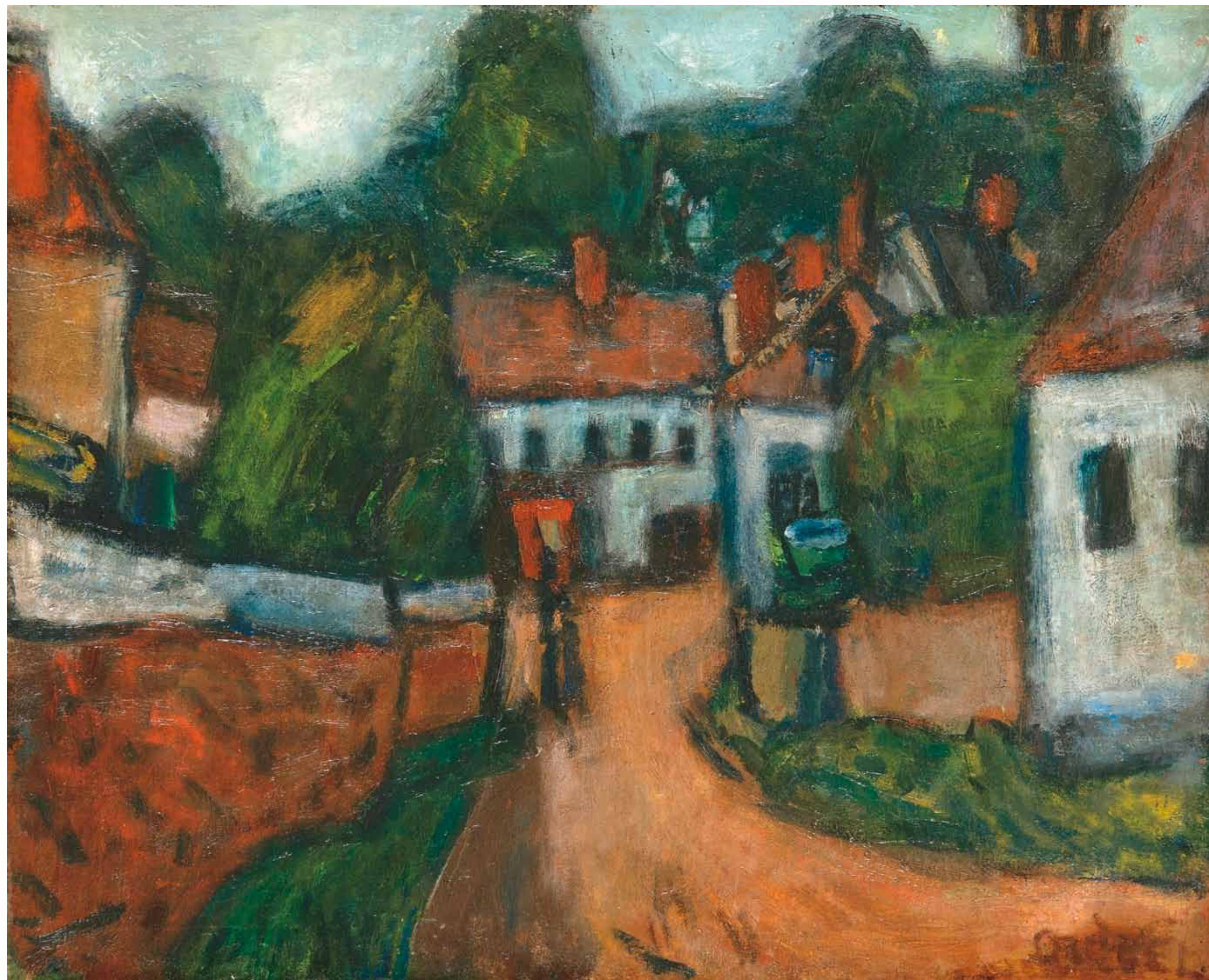
Kezdő ár | Starting price: 3 800 000 Ft / 10 857 EUR
Becsérték: 5 000 000 – 8 000 000 Ft
Estimate: 14 286 – 22 857 EUR

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:

■ Genthon István: Czóbel, Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Budapest, 1961, 2-es tábla

1. Lehel Ferenc STYL folyóiratában
Czóbelről megjelent cikk képmelléklete
2. Czóbel Béla Puys près de Dieppe-ben
a Les Pensées fogadó kertjében
az 1920-as évek végén

3-5. Grosrouvre a 20. század elején (képeslap)

Czóbel Béla különböző korszakainak nevét jellemzően azokról a nagyvárosokról, helységekről kapta, ahol épp tartózkodott. Így beszélhetünk párizsi, hollandiai, berlini vagy akár szentendrei periódusairól. Ezeknél természetesen nemcsak a helyszín és az időpont más, hanem jellemzően művészete is megváltozott. Az ún. második párizsi időszak 1925-től a világháború kitöréséig tartott, amikor is Czóbel 1914 után immáron másodszer kényszerült arra, hogy választott otthonát elhagyja.

Tárgyalt korszakunkban Czóbel festésmódja átalakult, sokkal tömörebbé, pasztózusosabbá, felületkezelése differenciáltabbá vált: a festéket vastagon viszi a vászonra, a színek tónusgazdagok, egymás alól-felett bújnak elő újabbnál újabb rétegek. Az elmosódó háttérből tűnnek elő a puha, bársonyos színek. A föld színei kapják a főszerepet: terrakotta barnák, bíborvörösek, mélykékek, lilák, sárgák. Az érett korszakában született képein ismét félhomály dereng, fullasztó légkör uralkodik. Frank János

írta, hogy „ugyanannyi szexet talállok Czóbel nyakig begombolt ruhájú leányportréjában, sőt, a tájképeiben is”.¹ A művek az építkezésről szólnak. A látványból indul ki, de voltaképpen nem érdekli, hogy mi van előtte. Ennél fogva tárgykörei sem igénylik a nagy változatosságot: „Azt mondják, szűk a témám – nyilatkozta a festő –: intérieur, tájkép, figura. Lehet. Én minden egyes képnél, akár ugyanazokban a motívumokban is mindig új problémát találok”.²

Czóbel fiatal kora óta bárhol is élt, a teleket a nagyvárosban, a nyarakat vidéken töltötte. Először Párizs-Nagybánya, Párizs-Nyergesújfalu, Amszterdam-Bergen és Berlin-Würzburg. Ekkoriban az észak-franciaországi Grosrouvre-ba ment, a harmincas évektől pedig a magyarországi Hatvan, végül Szentendre volt az ideiglenes otthona. Ezek az utazások nem voltak véletlenszerűek, és nem pusztán a kikapcsolódásról szóltak, hiszen a városi szűk műtermek nem adtak lehetőséget az együttlétre, az eszmék kicserélésére, a természetben festésre, Czóbel pedig mindehhez ragaszkodott.

Ezek során régi-új barátaival (pl. Le Facounnier, Gertraud Rostosky, Otto Modersohn) alkotott együtt, és a közösségi munka adta plusztól, valamint a burjánzó környezettől felverte, ugyanúgy folytatta a festést, mint a városban. A Grosrouvre-ban született képek otthonosságot, bensőséges hangulatot árasztanak. Czóbel a kisváros intim részleteit festi meg, csendes utcasarkokat, jellegzetes fehérkazettás, csukott ablakokat, hátsó kerteket és ösvényeket, amelyek meleg tónusokban derengenek. 1926-ban megfesti akkori vendéglátója, Henri Le Fauconnier műteremházát, ami ma a Ferenczy Múzeumban van. Jelen képünk baloldalán felismerhető a kőfal, amely a középkori várost körbefogta, valamint a háttérben látható a román kori templom zömök tornya. „Olyan fesztelenül bánik motívumaival, mintha kezdetleges játékszereket hordana egybe, reprezentatív igényesség és hierarchikus megkülönböztetés nélkül. A dolgoknak ebben a bizalmasodó együttlétében szelíd nyugalom és béke fogadja a nézőt” – írta találoán Kállai Ernő a festőről 1934-es monográfiájában.

FÖLDES LÉNA

6. Czóbel Béla: Sárga házak, piros tetők (Tájkép, Gros Rouvre-i házak), 1927 magántulajdon

7. Czóbel Béla: Gros Rouvre, 1926 magántulajdon

8. Henri Le Fauconnier: Liget Gros Rouvre mellett, 1946 magántulajdon

¹ Frank János: Czóbel kortársunk. In: *Budapest* 21. évf. 11. sz. (1983), 26.
² idézi: Frank János: Czóbel kortársunk. In: *Budapest* 21. évf. 11. sz. (1983), 25.